

Міністерство освіти і науки України
ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (м. Полтава)
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Харківський національний медичний університет
Житомирський державний університет імені Івана Франка
Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова
Міжрегіональна Академія управління персоналом
ДЗВО «Університет менеджменту освіти»
Університет Коменського в Братиславі (Словацька республіка)
Університет менеджменту в Варні (Болгарія)
Інститут соціологічних наук Університету природничих наук у Варшаві (SGGW) (Республіка Польща)
Центру мов та культ національних меншин (Словацька республіка)
Центр іноземних мов Жешувського університету (Республіка Польща)
Основна школа Важецька 11 у місті Прешов (Словацька республіка)

НАУКА І ОСВІТА В ГЛОБАЛЬНОМУ ТА НАЦІОНАЛЬНОМУ ВИМІРАХ: ВИКЛИКИ, ЗАГРОЗИ, ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

22-23 лютого 2024 року

Затверджено на засіданні вченої ради
ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»
(протокол № 7 від 1 березня 2024 року)

Наука і освіта в глобальному та національному вимірах: виклики, загрози, перспективи розвитку : зб. наук. праць за матер. III міжнародної наук.-практ. конф. (Полтава, 22-23 лютого 2024 р.) / за ред. Л. О. Данильчук. Полтава : в-во ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», 2024. Том II. 247 с.

Збірник підготовлено за доповідями учасників III міжнародної науково-практичної конференції «Наука і освіта в глобальному та національному вимірах: виклики, загрози, перспективи розвитку» (Полтава, 22-23 лютого 2024 р.).

Зважаючи на свободу наукової творчості, відповідальність за достовірність матеріалів та фактів несуть автори.

основою для створення багатьох проєктів доступних експозицій, реалізованих в Польщі протягом останніх років.

Список використаних джерел

1. Конвенція про права осіб з інвалідністю. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g71#Text
2. Gawęł Ł. Zarządzanie procesem zmiany społecznej w muzeach w kontekście ich dostępności. *Badania w sektorze kultury dostępność* / Red. A.Pluszyńska, K. Kopeć, M. Laberschek. Kraków, 2022. С. 10–28.
3. Kultura bez barier. URL: <https://kultura-bez-barier.pfron.org.pl/model-dostepnej-kultury-publicacja/>
4. Model dostępnej kultury. Warszawa, 2023 rok. URL: https://kultura-bez-barier.pfron.org.pl/fileadmin/Projekty_UE/kultura-bez-barier/2023-11-27_Model/Model_Dostepnej_Kultury_2023..pdf?utm_campaign=pfron&utm_source=df&utm_medium=download
5. Program rządowy Dostępność Plus 2018-2025. Lipiec 2018. Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju. Warszawa, 2018. 70 с. URL: <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/fundusze-europejskie-bez-barier/dostepnosc-plus/o-programie/>

Мартиненко Лариса Анатоліївна,
здобувачка третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти,
спеціальність 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями),
Житомирський державний університет
імені Івана Франка

РОЗВИТОК СИСТЕМИ ШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ

Вивчення шкільної освіти Великої Британії для України є цінним досвідом. Це питання досліджують українські науковці, зокрема, такі як: Н. Балацька,

Н. Лавриченко, О. Локшина, О. Матвієнко, О. Мілютіна, Н. Мороз, А. Сбруєва, Р. Сойчук. У контексті предметного поля нашого дослідження заслуговують на увагу наукові праці провідних учених у галузі історії педагогіки – Л. Березівської, Н. Гупана, Н. Дічек, Т. Кочубей, В. Кузя, О. Петренко, Н. Побірченко, О. Сухомлинської, В. Федяєвої та ін. Вагомий внесок у вивчення англійської школи, історії освіти і педагогіки загалом внесли Б. Бім-Бад, Н. Воскресенська, Б. Вульфсон, А. Джуринський, Б. Корнетов, В. Лапчинська, З. Малькова, Л. Микулинський, К. Салімова та ін.

Британська система освіти розвивалась протягом багатьох століть і керується жорсткими вимогами щодо якості навчання. Для кожного громадянина у віці від 5 до 16 років освіта є обов'язковою, а кваліфікації, отримані в Сполученому Королівстві, визнаються в усьому світі.

Державні школи Великої Британії в цілому забезпечують добру загальну освіту. Політика уряду спрямована на повсюдне підвищення освітніх стандартів.

Починаючи з 1899 року почалося створення системи, яка охопила початкову і середню освіту. Закон про освіту (Закон Г. Фішера, 1918 р.) продовжив формування національної системи народної освіти, обов'язкового навчання в школі з п'яти до 14 років; акт «Про освіту» (Закон Батлера, 1944 р.) сприяв перебудові системи освіти і її поступальному розвитку, зокрема містив вимогу загальної середньої освіти, згідно з яким учні державних шкіл повинні бути звільнені від плати за навчання. Запроваджувалася нова класифікація: початкова, середня і додаткова освіта. Середні школи поділялися на граматичні, сучасні середні школи та технічні [6].

У 1960-1970-і рр. в Британії почався «рух за безкоштовну школу», або «рух альтернативних шкіл», який прагнув змінити цілі і цінності шкільної освіти через незалежне співтовариство шкіл.

У 1960-і рр. за межами системи державних шкіл виникли альтернативні школи, створені за допомогою батьків, учителів і учнів опозиційних до діючої

системи освіти. Нові школи використовували альтернативні навчальні програми, орієнтовані на дитину та прогресивне навчання. Закон про освіту 1973 р підвищив вік до 16 років. Згідно із законом «Про освіту» 1980 р. був сформований Департамент освіти і науки на чолі з державним секретарем освіти і науки; було переглянуто і удосконалено навчальні програми

У законі про реформу освіти 1988 передбачалося введення державної навчальної програми. Проведення реформи було обумовлено стурбованістю правлячих кіл зниженням конкурентоздатності країни в порівнянні з іншими державами Заходу; реформування освіти безпосередньо асоціюється з недостатньо високим освітнім потенціалом населення.

З 1988 року були введені національні навчальні програми, що відповідали кожному рівню окремого класу, тести з контролю знань [2].

У березні 2016 було прийнято п'ятирічний план перспективного розвитку освіти Англії «Educational excellence everywhere». Запропонований пакет реформ дозволить прискорити процес удосконалення шкіл [3]. Реформи акцентували особливу увагу на взаємозв'язку освіти, економіки, промисловості, що призвело б до посилення технічної та професійної освіти і впровадження технічних курсів в шкільну і додаткову освіту, офіційно назване «освітою після середньої ступені».

Список використаних джерел

1. Андрійко А. Ф. Вища освіта України і Болонський процес. *Досвід і напрацювання*. Київ : Освіта, 2012. С. 54.
2. Балацька Н. Спрямування національної політики Великої Британії в галузі середньої та вищої школи. *Рідна школа*, 2009. № 8/9. С. 74–77.
3. Гаращук К. В. Значення британського досвіду структурного реформування системи загальної середньої освіти для українського шкільництва. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Педагогічні науки*, 2017. Вип. 3. С. 67–72.

4. Закон України «Про загальну середню освіту» від 7 грудня 2000 року № 2120. *Освіта України: нормативно правові документи*. Львів : Міленіум. С. 103–126.

5. Локшина О. І. Тенденції розвитку змісту шкільної освіти в країнах Європейського Союзу : автореф. дис. ... на здобуття наук. ступеня докт. пед. наук : 13.00.01 / Київ, 2011. 40 с.

6. Огієнко О. І. Шкільна освіта Великої Британії: історія і сучасність. *Педагогічні науки: теорія, історія інноваційні технології*, 2011. №2(12). С. 185–194.

Мацай Наталія Юріївна,
кандидат сільськогосподарських наук,
директор навчально-наукового
інституту природничих і аграрних наук
ДЗ «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка»;
Губська Ольга Петрівна,
старший викладач кафедри
садово-паркового господарства та екології
ДЗ «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка»

ВИКОРИСТАННЯ ВІРТУАЛЬНИХ ЛАБОРАТОРІЙ ПРИ ВИКЛАДАННІ ПРЕДМЕТІВ ПРИРОДНИЧОГО ЦИКЛУ

Останніми роками українська освіта активно розвивається у світовому напрямку інформатизації. Значне прискорення цього процесу у всьому світі розпочалося з появою COVID-19. Два роки освітніх реалій в умовах повномасштабного вторгнення в нашу державу підтвердили нагальну необхідність розширення процесу цифровізації та віртуалізації української освіти.